

LANDSKAPSLAG

om vidareutnyttjande av information från vissa offentliga företag

Föredragen för Republikens President den 19 november 2021

Utfärdad i Mariehamn den 2 december 2021

I enlighet med lagtingets beslut¹ föreskrivs²:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på företag som en eller flera myndigheter har ett bestämmande inflytande över och som är verksamma

1) inom de sektorer som framgår av 6 - 9 §§ i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (FFS 1398/2016), tillämplig på Åland genom 1 § i landskapslagen (2017:80) om tillämpning på Åland av riksdagslagar om offentlig upphandling, eller

2) som kollektivtrafikföretag enligt artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1370/2007 av den 23 oktober 2007 om kollektivtrafik på järnväg och väg och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1191/69 och (EEG) nr 1170/70.

En myndighet anses ha bestämmande inflytande i ett företag när myndigheten direkt eller indirekt kan utöva bestämmande inflytande i fråga om ägarförhållande, finansiellt deltagande eller regler som ska gälla företaget. En myndighet har bestämmande inflytande i ett företag till exempel när myndigheten ensam eller tillsammans med andra myndigheter har bestämmande inflytande på det sätt som avses i 1 kap. 5 § eller 6 § 2 mom. i bokföringslagen (FFS 1335/1997).

Genom denna lag genomförs till vissa delar Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1024 av den 20 juni 2019 om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (*öppna datadirektivet*).

2 §

Information

Denna lag tillämpas på information som innehåller av företag som avses i 1 § när informationen har framställts i samband med utförandet av tjänster av allmänt intresse inom en sektor som avses i 1 § 1 mom., under förutsättning att en myndighet anser att tjänsten är allmännyttig och för vilken det därför har ålagts särskilda skyldigheter för offentliga tjänster genom lag, förordning eller på något annat sätt som binder företaget.

Denna lag tillämpas inte på

1) information som har direkt koppling till verksamhet som avses i 10 § i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster och som har fastställts vara direkt konkurrensutsatt på marknader med fritt tillträde,

2) handlingar som är myndighetshandlingar enligt 6 § i offentlighetslagen (2021:79) för Åland,

3) information till vilken tredje man innehar immateriella rättigheter eller

4) information vars tillgänglighet begränsas i någon annan lag.

3 §

Tillgängliggörande av information för vidareutnyttjande

Ett företag som tillåter att tillgång ges till information som företaget innehar för kommersiella eller icke-kommersiella ändamål, eller som måste ge tillgång till information med stöd av bestämmelser i annan lag eller internationella avtal, ska iaktta bestämmelserna om

¹ LF nr 26/2020-2021

LKU bet. nr 14/2020-2021

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1024, EUT nr L 172, 26.6.2019, s. 56.

villkor för användning av informationen och dess tillgänglighet enligt denna lag.

4 § *Format*

Då företaget tillgängliggör informationen för vidareutnyttjande ska informationen göras tillgänglig i befintliga format och språkversioner. Om det är möjligt och lämpligt ur verksamhetssynpunkt ska informationen inklusive beskrivningsuppgifter tillgängliggöras elektroniskt i ett allmänt maskinläsbart format. Närmare bestämmelser om formatkrav för data som uppdateras ofta och värdefulla datamängder finns i 5 och 6 §§.

5 § *Data som uppdateras ofta*

Data som uppdateras ofta ska på begäran finnas tillgänglig för vidareutnyttjande med hjälp av tekniska gränssnitt genast efter att de har samlats in, och om det är ändamålsenligt, för bulknedladdning, om det är fråga om information som

- 1) uppdateras ofta eller i realtid och
- 2) innehållet ändras eller föråldras snabbt.

Om det skulle kräva en oproportionerlig arbetsinsats att iaktta 1 mom. ska data som uppdateras ofta göras tillgänglig för vidareutnyttjande inom en sådan tidsfrist eller med de tillfälliga tekniska begränsningar som är nödvändiga och som inte i onödan försvårar vidareutnyttjandet av dem.

6 § *Värdefulla datamängder*

Värdefulla datamängder ska på begäran finnas tillgängliga för vidareutnyttjande. Informationen ska finnas tillgänglig i maskinläsbar form med hjälp av tekniska gränssnitt och, om det är ändamålsenligt, som bulknedladdning.

Landskapsregeringen kan inom lagtingets lagstiftningsbehörighet i landskapsförordning närmare föreskriva om den förteckning över värdefulla datamängder och tillgången till dessa datamängder i enlighet med vad som föreskrivs om detta i de genomförandeakter som kommissionen meddelar med stöd av artikel 14.1 i öppna datadirektivet, om inte annat föreskrivs i någon annan lag.

7 § *Avgifter*

Företag ska fastställa de avgifter som eventuellt tas ut för att tillgängliggöra information så att inkomsterna från avgifterna inte under räkenskapsåret överskrider det totala

beloppet för insamling, produktion, kopiering, distribution och lagring av data med tillägg av en skälig vinst. En skälig vinst fastställs som en procentandel av de kostnader som uppkommit och får högst utgöra beloppet för fast ränta för Europeiska centralbankens huvudsakliga refinansieringstransaktioner ökat med fem procentenheter.

Om det för att tillgängliggöra information krävs att företagshemligheter skyddas eller att informationen behandlas så att den inte innehåller personuppgifter som avses i artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (*allmän dataskyddsförordning*) kan företaget lägga kostnaderna för dessa åtgärder till de kostnader som avses i 1 mom.

Värdefulla datamängder som avses i 6 § ska tillhandahållas avgiftsfritt.

Företag ska i förväg offentliggöra de faktiska beloppen och grunderna för avgifter i ett allmänt datanät om det inte anses uppenbart onödigt.

8 § *Icke-diskriminering och jämlikt bemötande*

Företag ska behandla dem som vidareutnyttjar företagets information på ett jämlikt sätt. Ett företag får ställa endast sådana villkor för vidareutnyttjande av informationen som är objektiva, proportionerliga, icke-diskriminerande och motiverade av mål av allmänt intresse.

9 § *Exklusiva avtal*

Avtal mellan företag och tredje part eller andra arrangemang får inte innehålla ensamrätter som begränsar vidareutnyttjande om det inte är nödvändigt för att tillhandahålla en tjänst av allmänt intresse. Grunderna för beviljande av ensamrätt ska ses över regelbundet minst vart tredje år.

Exklusiva avtal som avses i 1 mom. ska göras offentligt tillgängliga i ett allmänt datanät minst två månader innan de träder i kraft. De slutliga villkoren i dessa avtal eller andra arrangemang ska göras offentligt tillgängliga i ett allmänt datanät.

Företag ska göra rättsliga eller praktiska arrangemang som utan att bevilja en exklusiv rättighet syftar till eller kan antas leda till begränsad tillgänglighet för vidareutnyttjande av handlingar för andra enheter än de parter som deltar i arrangemanget, tillgängliga i ett allmänt datanät innan de träder i kraft. Företaget

ska se över sådana rättsliga eller praktiska arrangemang vart tredje år. De slutliga villkoren i sådana arrangemang ska vara offentliga och företaget ska göra dem offentligt tillgängliga i ett datanät.

10 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

Mariehamn den 2 december 2021

VERONICA THÖRNROOS
lantråd

11 §

Övergångsbestämmelser

Exklusiva avtal som är i kraft när denna lag träder i kraft, och på vilka undantaget enligt 9 § 1 mom. inte är tillämpligt, upphör att gälla när avtalet upphör och i varje fall senast den 17 juli 2049.

Harry Jansson
föredragande minister

